

TE VEEL IS TE VEEL, en GENOEG IS TE WEINIG ?



1948, Zevenbergen, een dorpke midden de heuvels van de Vlaamse Ardennen. Zevenheuvels was ook mogelijk een optie, maar gaf weinig blijk van stoerheid.

Eerlijker was Zevenherbergen geweest want die waren er officieel, met de keukencafés bij gerekend zeker twintig, maar het was wat het was. Van de oorlog had men daar weinig of geen last gehad, slechts één confrontatie. Op een

valavond kwam een Duitse jeep het dorp ingereden met aan boord twee dronken SS-ers die de weg kwijt waren. De mensen die aan de voordeur zaten, trokken stillekes binnen op uitzondering van 'De Witten', WITTE Willy, zijde mee? Een uur later stond de jeep in een schuur onder de strobalen en van de twee moffen is nooit geen spoor meer gevonden. Nooit is er in Zevenbergen over gesproken.

Iedereen zorgde daar voor elkaar: de pastoor voor de nonnen, de burgemeester voor zijn kiezers, de facteur en champetter voor de cafébazen, de boeren voor het vee... dorpke weltevree! Zoals overal waren er ook mensen die ten onrechte de onfatsoenlijke naam van dorpsidioten kregen.

Frans Verplaetse en Emiel Bonne waren de prijswinnaars; twee uit de kluiten gewassen kerels van 30 jaar, meer spieren dan hersenen maar ze hadden zichzelf niet gemaakt. Frans, onnozelen Franske voor de dorpingen, was afgestudeerd op zijn veertien in het tweede studiejaar wegens 'geen avans'. Hij had wel de talenten van horen, zien en zwijgen. Emiel, zot Mielke voor het dorp, had de handdoek al geworpen op zijn twaalfde in het eerste studiejaar. Zes jaar op dezelfde bank was voldoende, maar hij kon het aflabet, ik weet het, alfabet! Dat was juist het probleem bij Miel. Hij kon de letters niet in de juiste volgorde zetten, ook niet in woorden. Wat hij wel kon was schilderen en vooral letters zetten, echt prachtig en in alle vormen. Getuige waren de vele uitgangsborden die hij voor de plaatselijke handelaars, cafés enz... had geschilderd.

Eén probleem: bakkerij was kakkerij, gemeentehuis was gemeen huis, schoenmaker was schoonmaker, café bij de boer was café bij de hoer, café de volle pint was de vuile pint... nooit juist, wel altijd grappig.

Ook voor de maatschappijen moest hij zorgen voor hun uithangbord en het hele dorp was al nieuwsgierig als hij een opdracht kreeg. Franske was bestuurslid bij de plaatselijke vinkenmaatschappij 'De zinkende Zevervonken', bord van Miel, en mocht de koord spannen en de latten afwassen. Na zijn bestuurswerk mocht hij zich aan de toog zetten en kreeg hij een grote pint tafelbier en een droge worst met nicotinesmaak. Echt bier mocht hij niet drinken van zijn ma want dan kwamen alle frustraties los en was hij niet te houden,

Iedereen wist dat. In die paar uren op zondagvoormiddag sloeg hij alle informatie op van wat hij zag en hoorde ,maar liet niets los, ook thuis niet. Op de zettingen liep hij langs de reke en keek naar de tekenaars, op het koerke waar hij de latten afwaste, hoorde hij wat de plassers vertelden in het pissijn, aan de toog ving hij alle gesprekken op, links en rechts, niemand lette op hem want het was toch maar onnozel Franske!

Mijn gedacht! In die tijd waren naast de processie, de kermessen, vélokoersen en ook de toneelstukken een jaarlijks terugkomen. Dit jaar was het de beurt aan de vinkenmaatschappij en de duivenmaatschappij van café “De vuile pint”, het lokaal van de twee maatschappijen want de vrouwenbond zat in quarantaine met corona, hoho. Na veel vergaderingen en nog meer bier en druppels was de titel en draaiboek een feit.

Het verhaal was: “de twist tussen de twee maatschappijen voor de grootste muur in het café voor de foto’s van hun kampioenen”. En zo was het ook reeds jaren en jaren. Iedereen kreeg zijn rol toegewezen en Miel zou zorgen voor de juiste copy van het café op het podium van de parochiezaal.

De voorwaarde was: geen teksten of opschriften! Franske mocht zichzelf spelen, aan de toog gaan zitten en zijn tafelbierkes opdrinken. Na veel schilderwerk, timmeren en repeteren was de dag van de voorstelling een feit: deuren om 19.00 u, toneel om 20.00 u. De twee grote stoven stonden te ronken om de zaal warm te krijgen en achter het stoffige doek was het stressen tegen 100 per uur. Iets voor achten zat de zaal vol met op de eerste rij de burgemeester met zijn madam, de pastoor met vier nonnen, de champetter en de facteur, de schoolmeesters... allee, alle niet-handarbeiders.



De souffleur kroop in zijn bak onder het podium, de lichten in de zaal doofden, deze voor het podium gingen aan en het werd stil. Na een paar boenen op de podiumvloer ging het doek schokkend en piepend open, het spektakel kon beginnen. Met wat steun van de man in de bak kwamen de acteurs los en ,hoe meer bier de waardin schonk hoe beter ze begonnen te spelen, net echt. Er werd gelachen, geflaterd, zaken gezegd die niet in de tekst stonden, ruzie gemaakt, een echte comedy. Franske zat aan de toog zoals gevraagd en moest op zekere moment zijn pint en droge worst vragen voor zijn werk en hij deed het perfect!

Roza, de lokaalhoudster die ook mee speelde, was verstrooid en gaf hem geen tafelbier maar een echte pint, nog nooit gebeurd! Franske zat daar al een uur droog, dronk ze in één

teug uit en bestelde er nog één... en weer dezelfde fout! Plots zei een duivenmelker met luide stem, per ongeluk en uit gewoonte: *“Vraag het maar aan onnozel Franske of aan domme Miel.”* Iedereen lachte in de zaal. Franske werd bloedrood, draaide zich om en stapte naar het midden van het podium.

Het werd stil in de zaal en Roza zag plots de reden in: ze had hem echt bier gegeven. Hij keek de zaal in met een blik die ze van hem niet kenden, zette zijn koersklakske van zijn idool Eddy De G... met de klep naar achter, trok zijn broek hoog op, haalde diep adem enbegon aan zijn one-man show met als titel *‘De druppel teveel na jaren frustratie’*. Achter hem stonden de eerste wassen beelden ooit aan het podium genageld.

Hij wees naar de burgemeester en zei: *“Meneer de burgemeester, voor de verkiezingen hebt u ons, de vinkeniers, een deftige verharde baan beloofd voor ons zettingen. Deze is er gekomen, maar naar uw villa, aan het begin staat een bord ‘Geen toegang, privé’.”* De burgervader zakte in zijn stoel en kreeg een ferme ellenboog van zijn eega.

Maar Franske ging verder: *“Mijnheer pastoor, waarom luidt gij altijd en alleen op zondag de klokken om 9.30 u en 9.50 u? Om de vinkeniers te pesten zeker en omdat ze niet in uw mis zitten? Eens goed kijken in de 6 ure mis!”* De vier nonnen trokken hun kap al wat dieper maar hun beurt kwam er aan: *“Zusters, hou eens op met de kleintjes aan hun oren te trekken, op hun handen te slaan en tegen de muur te zetten, want straks zijn ze zo onnozel als ik.”*

De champetter was al een tijdje ingedommeld en had al veel gemist. Toen Franske zijn naam riep, schoof hij van zijn stoel want hij was aan de beurt: *“Champetter, moet gij nu echt alle dagen alle cafés gaan controleren?”* De champetter kon niet blozen want dat deed hij altijd al van de druppels.

De volgende was zijnen maat, de facteur, ook goede klant aan de toog maar Franske wist meer en zei: *“Facteur, stop eens met die enveloppen boven de moor te houden, de brieven te lezen en dan gaan commeren voor nen druppel.”*

Franske begon aan de tweede rij waar de winkeliers zaten en wees eerst naar de melkboer en zei: *“Polke, waarom steekt gij altijd uwen duim in de schepbeker voor de melk? 20 scheppen, 20 duimen is een schep meer winst hé!”* De bakker naast hem zat al op zijn ongemak maar bleef buiten schot, daarnaast zat de beenhouwer ‘dikken Dille’ en hij was het volgende slachtoffer: *“Beste Dille,”* zei hij, *“waarom staat de naald van uwen bascul al jaren niet op nul maar op 50 gram en geeft ge altijd een svelleke aan de kleinen als zijn moeder er bij is?”*

En zo ging Franske nog een tijd door; jong en oud, arm en rijk kwamen aan de beurt, iedereen bleef stil zitten met het schaamrood op de wangen, en dan moesten de vinkeniers nog aan de beurt komen! Hij keek eens achter hem want daar stonden een paar zondaars en hij begon: *“Leon, hoe komt het dat er steeds een paar latten met het nummer naar boven zitten in de jutenzak als ge de nummers trekt? Medart, waarom blaast gij uw rook*

altijd op het voorglas en niet naar boven? Fiel, waar hebde gij dat krijtje gehaald met twee punten? Albert, waarom zet gij zo kleine streepjes? Jules, gij et thuis niets te zeggen zeker want ge zwijgt niet langs de reeke? Karel, ge moet eens naar uw keel laten kijken, ge zit met nen 'tjok'..."

De man in de soeffleurbak had al een paar keer aan Frans zijn broek getrokken om hem te doen stoppen maar zijn bretellen hielden stand. Zijn laatste move was voor 'de witten De Witte van de witte'. Hij bedankte hem voor zijn heldendaad zonder uit te wijden want iedereen wist er wel iets van. Alleen waar de twee Duitsers waren, was nog steeds een mysterie. Hij vervolgde met de bekentenis dat hij ook wist waar ze waren maar het nooit zou zeggen. De witten stak een duim op.

Plots zweeg Franske, deed een diepe buiging en verdween achter het decor. Niemand wist wat hij moest doen, het was efkes bangelijk stil. Mielke, die daar nog stond, nam het voortouw en klapte in de handen en iedereen volgde. Waarom wisten ze niet maar ze deden het. Na een paar minuten pauze werd de laatste act afgewerkt zonder Franske. Dat 's anderendaags over niets anders gepraat werd dan Franske was een vaststaand feit.

Maar het gevolg was groot: de vinkeniers mochten spelen op de baan, de pastoor luidde niet meer, de champetter deed nog maar twee café per dag maar dan grondig en lang, de facteur smeeft zijnen moor op straat, de melkboer liet zijn duim afzetten... neenee... hield hem boven de kroes want iedereen keek er naar, dikken Dille liet zijn weegschaal ijken en gaf een schelleke aan al de kleine gasten en als hun moeder er bij was twee. Dit waren maar een paar veranderingen want er waren er nog veel. Twee nonnen smeten zelfs hun kap over de haag, hoho.

Maar de grootste verandering was wel dat niemand of niemand nog sprak over onnozelen Franske of domme Miel maar gewoon domme onnozelaar, neenee grapje, maar Frans en Emiel. Emiel kreeg de opdracht om op een groot bord boven de kerkdeur te schilderen 'Eén voor allen en allen voor één'... ik bespaar u wat er echt op stond!

U ziet dat het soms eens goed doet de waarheid te zeggen, soms hard aankomend voor de ontvanger maar helend voor de verzender. En ik bedoel zeker niet via facebook of andere onpersoonlijke digitale kanalen maar face to face, beleefd en duidelijk... en daarna samen een pint drinken, geen tafelbier! Allee, ik zal er maar eens aan beginnen, wie wil eerst?

Waarschijnlijk zal iedereen zo wel iemand kennen of gekend hebben in zijn omgeving; jongens en meisjes die nooit de kans hebben gekregen om iets te leren op hun tempo en mogelijkheden. Gelukkig is het niet meer zo en worden ze heel vroeg opgevangen in de wereld die ze aankunnen en waar ze zich kunnen ontplooiën. Daarom is het wereldje van de vinkensport en de vogelliefhebberij voor velen onder hen een vorm van therapie en thuishoren. In veel maatschappijen en ook bij mij zitten deze mensen in de reeke en doen het perfect en eerlijk, ze zouden het niet meer kunnen missen! Ook voor hen moeten we er voor zorgen dat we nog lang kunnen doorgaan!

Sorry voor de schrijffouten... maar Regina van de drukkerij kan ze niet meer verbeteren.

Lucien van Gent